

Bioètica: orígens, present i futur

Joan Mir i Tubau

Professor de bioètica a la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic. Col·laborador de l'IBB.

joan.mir@uvic.cat

Abel Fabre F. Bioètica: orígenes, presente y futuro. Madrid: Fundació Mapfre Medicina / Institut Borja de Bioètica; 2001.

266 pàgines.

El llibre del Dr. Francesc Abel i Fabre té tres parts ben diferenciades que ja se'ns indiquen des del títol: orígens, present i futur, i que marquen l'estructura del llibre: una mirada cap als orígens de la bioètica, una mirada al present de la bioètica i una mirada vers els reptes principals que, en el futur, té la bioètica. Qui desconegui el món de la bioètica i vulgui trobar un guia, un guia excel·lent, per endinsar-se en aquest camp apassionant dels conflictes de valors que es plantegen en l'àmbit de les ciències de la vida i de la salut, quedarà plenament satisfet amb la lectura d'aquest llibre. El Dr. Abel acompanya el lector, en primer lloc, a les fonts de la bioètica, a conèixer el pensament dels creadors d'aquesta disciplina, els seus impulsors de primera hora i de més rellevància. En segon lloc, el Dr. Abel ajuda el lector a posar-se al dia del camí que ha recorregut la bioètica fins avui, dividint aquest camí en diverses etapes; es fa ressò dels organismes nacionals i internacionals que s'han interessat per la bioètica i han elaborat textos importants, tant ètics com jurídics; ens innova dels centres de bioètica que s'han anat creant, entre ells i com a pioner a Europa, l'Insti-

ètic (els comitès d'ètica, la condició ètica i jurídica de l'embrió humà, el clonatge, les decisions al final de la vida). I, finalment, en la tercera part, l'autor presenta sis qüestions que són sis reptes de primer ordre que té la bioètica en el futur: els principis de la bioètica i la presa de decisions en la clínica; objectius i finalitats dels comitès d'ètica assistencial; estatut epistemològic de la bioètica; les cinc fites històriques vers una bioètica global; el diàleg necessari entre la biomedicina, la filosofia, la teologia i el dret; i vers una democràcia deliberativa.

Aquest llibre, doncs, desplega davant els ulls del lector tot l'ampli panorama de la bioètica des dels seus orígens i fins al dia d'avui, dona informació de primera mà i de gran qualitat, suggereix un munt d'interrogants per exercitar-se en l'art de pensar i, en definitiva, desvetlla les ganes d'anar més lluny i veure com es plantegen i es resolen els múltiples i nous conflictes de valors en l'àmbit de les ciències de la vida i de la salut. El llibre obre portes, aclareix qüestions, suggereix camins, assenyala límits que no es poden traspassar, dialoga amb diversos corrents de la bioètica i ensenya a dialogar... i aquestes qualitats el fan de lectura imprescindible per a tothom qui es vulgui iniciar en la bioètica. És un llibre d'un mestre en bioètica, i d'un mestre que va assistir des de primera hora, als Estats Units, al naixement de la bioètica, la va introduir en el nostre país, la va saber explicar i divulgar amb passió i amb mestratge reconegut i es va guanyar amb escreix un ben merescut prestigi internacional entre els especialistes en bioètica.

Aquest llibre desplega davant els ulls del lector tot l'ampli panorama de la bioètica des dels seus orígens i fins al dia d'avui, dona informació de primera mà i de gran qualitat i desvetlla les ganes d'anar més lluny, i veure com es plantegen i resolen els conflictes de valors

tut Borja de Bioètica, fundat pel Dr. Abel; fa un repàs d'alguns dels grans temes que conformen el debat bio-

És un llibre d'un mestre en bioètica, i d'un mestre que va assistir des de primera hora al naixement de la bioètica

Si haguéssim de destacar alguna de les tres parts del llibre ens quedariem amb la primera, però sense que això fos en demèrit de les altres dues. Diem la primera perquè és d'una gran vàlua històrica poder assistir, acompanyats del Dr. Abel, en els primers moments del naixement de la bioètica, conèixer el pensament inicial de Van Rensselaer Potter i d'André Hellegers, considerats per tothom com els «pares» de la bioètica, veure la llista de noms dels te-

òlegs, filòsofs i científics, sociòlegs, etc. que, ja des de l'inici, van saber endevinar la importància d'aquest nou saber i s'hi van lliurar de ple i, sobretot, assistir a la classe magistral que l'«alumne» Dr. Abel fa sobre el seu mestre, André Hellegers. Això fa que tota la informació que se'ns llega d'aquesta primera etapa de la bioètica, pel fet d'haver estat recollida de primera mà pel Dr. Abel, sigui de gran importància no sols per reconstruir la història d'aquests ja quaranta anys de bioètica, sinó també per no perdre de vista què pretenien els «pares» de la bioètica i què volien que fos aquesta nova disciplina.

El llibre que estem comentant no és pròpiament un manual de bioètica, però és com una brúixola que orienta amb una gran precisió per entrar en el món de la bioètica i, un cop a dins, saber-se situar en tot moment pel

No cal dir que estem davant d'un llibre que és ja «un clàssic» de la literatura bioètica

que fa als orígens, al present i al futur d'aquesta nova disciplina. No cal dir que estem davant d'un llibre que és ja «un clàssic» de la literatura bioètica i un llibre, com hem dit, d'iniciació a la bioètica. Bioètica: orígenes, presente y futuro és, doncs, si se'm permet la metàfora, un escriptor que s'ha d'obrir sovint perquè conté un llegat molt valuós, que caldrà llegir i rellegir, si es vol que la bioètica no obli les seves arrels, el camí recorregut fins avui i els reptes que té en el futur.

Novetats biblioteca

Andorno R. Bioética y dignidad de la persona. 2a ed. Madrid: Tecnos; 2012.

Back A, Arnold R, Tulskey J. El arte de la comunicación con pacientes muy graves. Madrid: Alianza; 2012.

Bilbeny García N. Textos claves de la ética. Madrid: Tecnos; 2012.

Blasco A. Ética y bienestar animal. Madrid: Akal; 2011.

Carrasco G. El paciente inteligente. Qué saber y qué hacer por su salud en tiempos de crisis. Barcelona: Sello; 2012.

De la Torre J, editor. Pasado, presente y futuro de la bioética española. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas; 2011.

Feito L, et.al. Bioética: el estado de la cuestión. Madrid: Triacastela; 2011.

Fundació Víctor Grífols i Lucas. Ética y salud pública. Barcelona: Fundació Víctor Grífols i Lucas; 2012.

Fundació Víctor Grífols i Lucas. La ética de las instituciones sanitarias: entre la lógica asistencial y la lógica gerencial. Barcelona: Fundació Víctor Grífols i Lucas; 2012.

Institut Borja de Bioètica, editor. Bioética aplicada. Cànoves i Salamús: Proteus; 2011.

Jovell A. Te puede pasar a ti. La sanidad pública beneficia a todos. Cànoves i Salamús: Proteus; 2012.

León FJ. Bioética. Madrid: Palabra; 2011.

Pose C. Bioética de la responsabilidad. De Diego Garcia a Xavier Zubiri. Madrid: Triacastela; 2012.

Sanz Mulas N. Relevancia jurídica del consentimiento informado en la práctica sanitaria. Madrid: Comares; 2012.